

L. van Noort

DE STEEKPROEF VOOR HET RENTABILITEITS- EN FINANCIERINGS-
ONDERZOEK VAN DE TUINBOUW ONDER GLAS IN NEDERLAND

Mededeling No. 282

SIGN: L27-282
EX. NO: A
MLV: 8323262

April 1983

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Tuinbouw
Conradkade 175 - 2517 CL Den Haag
Postbus 29703 - 2502 LS Den Haag
Telefoon 070 - 614161

Prijs f 11,-

REFERAAT

DE STEEKPROEF VOOR HET RENTABILITEITS- EN FINANCIERINGSONDERZOEK VAN DE TUIN- BOUW ONDER GLAS IN NEDERLAND

Noort, L. van

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1983

21 pag., 9 tab.

Het Rentabiliteits- en financieringsonderzoek is per tak van tuinbouw op een a-selecte steekproef gebaseerd. De steekproeven worden periodiek geheel vernieuwd. Gedurende de looptijd wordt de steekproef aangepast aan de mutaties in de populatie.

De steekproeven van de glastuinbouw zijn in 1982/83 geheel vernieuwd.

In deze publikatie wordt een verantwoording gegeven van de wijze waarop de steekproeven zijn samengesteld.

Steekproef/Rentabiliteit/Inkomen/Financiering/Glastuinbouw/Nederland

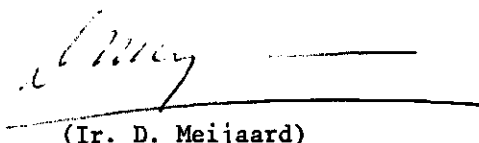
WOORD VOORAF

Door de afdeling Tuinbouw wordt jaarlijks onderzoek verricht naar de rentabiliteit, de inkomensvorming, het financieringsgedrag en de vermogenspositie in de belangrijkste takken van tuinbouw.

Dit onderzoek is op een a-selecte steekproef gebaseerd. De steekproeven worden periodiek geheel vernieuwd. Gedurende de looptijd wordt de steekproef aangepast aan de mutaties in de populatie. De steekproef van de glastuinbouw buiten het Zuidhollands-Glasdistrict is met ingang van het boekjaar 1982 vernieuwd, die van het Zuidhollands-Glasdistrict met ingang van het boekjaar 1983.

In deze publikatie wordt een verantwoording gegeven van de wijze waarop voornoemde steekproeven zijn samengesteld.

Het hoofd van de
afdeling Tuinbouw,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'D. Meijaard', is written over a horizontal line. Below the line, the name '(Ir. D. Meijaard)' is printed in a standard serif font.

Den Haag, april 1983

1. DE TUINBOUW ONDER GLAS IN NEDERLAND

1.1 De populatie van bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas

De steekproeven ten behoeve van het Rentabiliteits- en Financieringsonderzoek worden eenmaal in de vijf jaar vernieuwd en tussentijds bijgesteld. De steekproeven van de bedrijven met glastuinbouw zijn in 1982 en 1983 vernieuwd. Als basis hiervoor is gebruik gemaakt van de gegevens van de Landbouwtelling 1980.

Volgens de Landbouwtelling 1980 waren er in Nederland 15.772 bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas. De oppervlakte glas op deze bedrijven bedroeg 8.760 ha. Van deze 15.772 bedrijven bleken in eerste instantie 10.196 bedrijven te voldoen aan de criteria die voor deelname aan het onderzoek zijn gesteld. Het onderzoek heeft namelijk alleen betrekking op bedrijven:

- a. waarvan 60% en meer van de sbe betrekking heeft op de glassector;
- b. met een bedrijfsomvang van 70 en meer sbe l);
- c. waarvan de ondernemer een agrarisch hoofdberoep heeft.

Een specificatie van het aantal bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas en de totale glasoppervlakte is opgenomen in tabel 1.1. Hieruit blijkt dat de populatie, waarop de steekproef in eerste instantie is gebaseerd, betrekking heeft op 10.196 bedrijven met 8.041 ha glas, dat is resp. 65% en 92% van het totaal aantal bedrijven en de totale glasoppervlakte in Nederland.

Tabel 1.1 Bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas

	Aantal bedrijven		Totale oppervlakte glas (in ha)	
		%		%
1. Totaal aantal bedrijven met tuinbouw onder glas	15.772	100	8.760	100
2. Bedrijven met minder dan 60% van de sbe aan glasteelten	<u>3.722</u>	<u>23</u>	<u>392</u>	<u>4</u>
3. Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan glasteelten	12.050	77	8.368	96
4. Te kleine bedrijven (minder dan 70 sbe) x)	<u>1.525</u>	<u>10</u>	<u>152</u>	<u>2</u>
5. Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan glasteelten en meer dan 70 sbe	10.525	67	8.216	94
6. Niet-agrarisch hoofdberoep en meer dan 70 sbe	<u>329</u>	<u>2</u>	<u>175</u>	<u>2</u>
7. Basis voor de steekproef	<u>10.196</u>	<u>65</u>	<u>8.041</u>	<u>92</u>

x) Waarvan 605 bedrijven, waarop de ondernemer een niet-agrarisch hoofdberoep heeft.

- 1) De omvang van een agrarisch bedrijf en van de afzonderlijke produktierichtingen binnen een bedrijf kan worden uitgedrukt in sbe (standaardbedrijfs-eenheden).

Een sbe komt overeen met een bepaald bedrag aan toegerekende factorkosten (arbeid, rente en netto-pacht) in een basisperiode bij een doelmatige bedrijfsvoering en onder normale omstandigheden (sbe 1976).

In tabel 1.2 zijn de 10.196 glasbedrijven naar de verschillende produktierichtingen van glastuinbouw - op basis van sbe - onderscheiden. Hieruit blijkt o.a. dat de glasbedrijven in hoge mate zijn gespecialiseerd. Slechts 2% van de glasbedrijven is opgenomen onder de groep: "overige glasbedrijven".

Tabel 1.2 Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan tuinbouwgewassen onder glas (indeling naar produktierichting)

	Aantal bedrijven		Aantal sbe x 100		Totale oppervl. glas (in ha)	
		%		%		%
1. Glasbedrijven w.v. 50% en meer v. d. sbe v.d. glassector betrekking heeft op:						
- groenten	5.042	49	13.628	41	4.272	53
- snijbloemen	3.973	39	14.274	43	3.144	39
- potplanten	973	10	4.811	15	539	7
2. Overige glasbedrijven	208	2	463	1	86	1
Totaal	10.196	100	33.176	100	8.041	100

In tabel 1.3 zijn de 10.196 glasbedrijven enerzijds naar produktierichting anderzijds naar bedrijfsomvang - op basis van sbe - onderscheiden.

De 30% relatief grote bedrijven (340 en meer sbe) vertegenwoordigen 57% van het totale aantal sbe. De relatief kleine bedrijven (70-160 sbe), 23% van het totaal aantal bedrijven, nemen slechts 8% van het totaal aantal sbe voor hun rekening.

6 Tabel 1.3 Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan tuinbouwgewassen onder glas (indeling naar bedrijfssomvang)

	Alle bedrijven	Waarvan bedrijven met:			
		70-160 sbe	160-340 sbe	340-600 sbe	600 e.m. sbe
1. Glasbedrijven w.v.v. 50% van de sbe van de glassector betrekking heeft op:					
- groenten					
aantal bedrijven	5.042	1.323	2.711	774	234
aantal sbe (x 100)	13.628	1.558	6.505	3.311	2.254
Totale opp. glas (in ha)	4.272	484	2.089	1.071	628
- snijbloemen					
aantal bedrijven	3.973	786	1.696	998	493
aantal sbe (x 100)	14.274	928	4.196	4.333	4.817
totale opp. glas (in ha)	3.144	215	989	980	960
- potplanten					
aantal bedrijven	973	181	287	243	262
aantal sbe (x 100)	4.811	206	698	1.110	2.797
totale opp. glas (in ha)	539	24	78	125	312
2. Overige glasbedrijven					
aantal bedrijven	208	98	81	21	8
aantal sbe (x 100)	463	111	187	87	78
totale opp. glas (in ha)	86	26	35	14	11
Totaal aantal bedrijven	10.196	2.388	4.775	2.036	997
Totaal aantal sbe (x 100)	33.176	2.803	11.586	8.841	9.945
totale opp. glas (in ha)	8.041	749	3.191	2.190	1.911
	% (100)	% (23)	% (47)	% (20)	% (10)
	(100)	(8)	(35)	(27)	(30)
	(100)	(9)	(40)	(27)	(24)

2. DE STEEKPROEF

2.1 De theoretische steekproef

Voor de samenstelling van de steekproeven zijn de bedrijven met overwegend groenten, snijbloemen, potplanten en overige glastuinbouw geografisch onderscheiden. De verdeling van de 10.196 glasbedrijven is opgenomen in tabel 2.1

Tabel 2.1 Geografische onderscheiding van de glasbedrijven

	Alle bedrij- ven	Waarvan:			Overige glas- tuin- bouw bedr.
		50% en meer van de op: groen- ten	sneijbloe- men	sbe van de betrekking heeft potplan- ten	
1. Het Westland	2.840	1.571	1.126	113	30
2. De Kring	1.634	935	601	92	6
3. Noord- en Zuid-Holland (excl. het Westland en de Kring)	2.429	531	1.472	358	68
4. Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en IJsselmeerpolders	410	177	146	67	20
5. Gelderland en Utrecht	1.145	450	373	279	43
6. Zeeland, Noord-Brabant en Limburg	1.738	1.378	255	64	41
Totaal	10.196	5.042	3.973	973	208

Per gebied zijn de bedrijven met overwegend groenten, snijbloemen, potplanten en overige glastuinbouw naar grootteklasse gesorteerd. Binnen de onderscheiden grootteklasse is een volgorde naar bedrijfsomvang - op basis van sbe - aangebracht. Uit deze voorgesorteerde bedrijven is vervolgens een willekeurige keuze gedaan door voor elke grootteklasse een aantal bedrijven in de steekproef te betrekken. De steekproefpercentages en het aantal steekproefbedrijven zijn opgenomen in tabel 2.2.

Uit tabel 2.2 blijkt dat de relatief grote bedrijven sterker in de steekproef zijn vertegenwoordigd dan de relatief kleine bedrijven 1).

Bij de berekening van de gemiddelde cijfers van het grondgebruik, de kosten en de opbrengsten, het inkomen en de gegevens met betrekking tot de financiering wordt uiteraard met de verschillende steekproefpercentages rekening gehouden.

Op basis van de gegevens uit de Landbouwtelling werden afzonderlijk voor de bedrijven met overwegend groenten, snijbloemen, potplanten en overige glastuinbouw vijf steekproeven volgens voornoemde uitgangspunten samengesteld. Een van deze steekproeven diende voor de uiteindelijke bedrijfskeuze.

1) Door rekening te houden met de verschillende mate waarin "grote" en "kleine" bedrijven tot de totale produktie bijdragen wordt de betrouwbaarheid van de informatie over de resultaten van de tuinbouw, die op basis van een beperkt aantal waarnemingen kan worden gegeven, verbeterd.

Tabel 2.2 Het aantal bedrijven van de te onderzoeken populatie en van de theoretische steekproef alsmede de steekproefpercentages

Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan tuinbouwgewassen onder glas	Aantal bedrijven		
	van de populatie	van de steekproef	v.d. steek- proef in % v.d. popu- latie
waarvan 50% e.m. v.d. sbe v.d. glassector betrekking heeft op:			
- groenten			
bedrijven in het Zuidhollands Glasdistrict			
70 - 340 sbe	1.789	35	2,0
340 - 600 sbe	548	16	2,9
600 en meer sbe	169	11	6,5
bedrijven in Overig Neder- land			
70 - 160 sbe	1.040	14	1,3
160 - 340 sbe	1.205	24	2,0
340 en meer sbe	291	15	5,2
totaal	5.042	115	
- snijbloemen			
bedrijven in het Zuidhollands Glasdistrict			
70 - 340 sbe	800	21	2,6
340 - 600 sbe	624	19	3,0
600 en meer sbe	303	21	6,9
bedrijven in Overig Neder- land			
70 - 160 sbe	701	11	1,6
160 - 340 sbe	981	28	2,9
340 en meer sbe	564	30	5,3
totaal	3.973	130	
- potplanten			
70 - 340 sbe	468	19	4,1
340 - 600 sbe	243	19	7,8
600 en meer sbe	262	37	14,1
totaal	973	75	
Overige glasbedrijven			
70 - 340 sbe	179	7	3,9
340 - 600 sbe	21	2	9,5
600 en meer sbe	8	1	12,5
totaal	208	10	
Totaal generaal	10.196	330	

2.2 De gerealiseerde steekproef

Uitgaande van de in tabel 2.2 voornoemde steekproefpercentages werden 330 bedrijven voor deelname aan het onderzoek bezocht. Van de 330 glasbedrijven bleken 71 bedrijven niet geschikt te zijn voor deelname aan het rentabiliteitsonderzoek. (Zie tabel 2.3).

Het onderzoek naar de bedrijfsresultaten is beperkt tot de bedrijven, die overwegende op de produktie van groenten, snijbloemen en potplanten zijn gericht. Bovendien mogen de ondernemers geen hoofdberoep hebben buiten de agrarische sector. Voorts moet de bedrijfsomvang minimaal 70 sbe zijn.

De in tabel 2.3 genoemde groepen, te weten 7,8,9,10,11 en 14 voldoen niet aan deze voorwaarden. De onder 12 genoemde bedrijven zullen binnen één à twee jaar verdwijnen als zelfstandig agrarisch bedrijf en worden niet in het onderzoek betrokken. De onder 13 genoemde bedrijven zijn reeds verkocht en toegevoegd aan reeds bestaande tuinbouwbedrijven. Dit betekent dat de onder punt 7 tot en met 14 voornoemde 71 bedrijven niet zijn vervangen. Bij de vaststelling van de omvang van de "theoretische" steekproef is rekening gehouden met het feit dat niet alle bedrijven voor het onderzoek geschikt zouden zijn.

Van de resterende 259 bedrijven waren de ondernemers van 175 bedrijven bereid tot deelname aan het onderzoek. Van 62 bedrijven weigerden de ondernemers aan het onderzoek deel te nemen. Deze 62 bedrijven zijn, evenals de onder 3 t/m 6 genoemde 22 bedrijven vervangen. Hiervoor werden 84 bedrijven van nagevoegde dezelfde structuur en bedrijfsomvang bezocht; hiervan werden 41 bedrijven in de tweede, 23 in de derde en 20 in de volgende ronden gerealiseerd.

Uit tabel 2.3 blijkt ook dat de 62 bedrijven die voor deelname aan het onderzoek hebben geweigerd 22% van het totaal aantal bedrijven vertegenwoordigt. Zij maken wat hun glasoppervlakte betreft voor 19% deel uit van de totale glasoppervlakte. Dit wijst erop dat de bedrijven - waarvan de ondernemers hebben geweigerd - wat kleiner zijn in omvang. Dit wordt in tabel 2.4 bevestigd, waaruit blijkt dat van de bedrijven met 70 - 340 sbe 25%, en van de bedrijven met 340 en meer sbe 15% deelname aan het onderzoek weigerden (na aggregatie van de steekproef). Het hoogste percentage weigeraars kwam voor bij de "kleine" glasbedrijven met overwegend groenten of snijbloemen in Overig Nederland, te weten 36%. Het laagste percentage (5) kwam voor op de "grote" bedrijven met potplanten of overige glastuinbouw.

Zoals eerder omschreven zijn de bedrijven die voor deelname hebben geweigerd vervangen uit dezelfde bedrijfsgroottesklasse.

De mate waarin de bedrijven van de gerealiseerde steekproeven (incl. de 71 niet vervangen bedrijven) over de bedrijfsgroottesklasse zijn verdeeld, blijkt uit de bijlagen B tot en met E, waarin zowel t.a.v. het aantal bedrijven, het aantal sbe en de glasoppervlakte de gerealiseerde steekproef met de populatie is vergeleken. In tabel 2.5 zijn alleen de steekproefpercentages van de gerealiseerde steekproeven opgenomen.

In tabel 2.6 zijn de cijfers van de te onderzoeken populatie met betrekking tot het aantal sbe, de glasoppervlakte en de oppervlakten van de belangrijkste gewassen vergeleken met de geaggregeerde cijfers van de gerealiseerde steekproef (inclusief de 71 niet vervangen bedrijven).

Als gevolg van de verschillende steekproefpercentages is een vergelijking van de totale steekproef alleen mogelijk na aggregatie van de cijfers van de steekproefbedrijven. De geaggregeerde cijfers van de steekproefbedrijven zijn berekend door voor de onderscheiden bedrijfsgroottesklasse, de sbe en de oppervlakten te vermenigvuldigen met de wegingsfactoren 1) en deze uitkomst te sommen.

- 1) De wegingsfactoren zijn afhankelijk van de steekproefpercentages. Bij een steekproef van twee procent is de wegingsfactor vijftig, namelijk honderd gedeeld door twee.

Het blijkt dat de tomaten en de komkommers wat sterker in de steekproef zijn vertegenwoordigd, dit in tegenstelling tot de overige groenten en de rozen, anjers en freesia's die wat minder sterk in de steekproef worden gerepresenteerd.

De 259 uiteindelijk in het onderzoek betrokken bedrijven vertegenwoordigen een populatie van 8.247 bedrijven met een oppervlakte van 6.577 ha glas (zie tabel 2.3); dat is respectievelijk 52% en 75% van alle bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas in Nederland (zie bijlage A).

Tabel 2.3 Het resultaat van de werving van 330 glasbedrijven

	Alle bedrijven				50% 1) en meer groenten				50% 1) en meer				50% 1) en meer potplanten			
	steek- proef- bedr.				steek- proef- bedr.				steek- proef- bedr.				steek- proef- bedr.			
	aantal bedr.	geaggregeerd opp.glas (in ha)	%	%	aantal bedr.	geaggregeerd opp.glas (in ha)	%	%	aantal bedr.	geaggregeerd opp.glas (in ha)	%	%	aantal bedr.	geaggregeerd opp.glas (in ha)	%	%
1. Geschikt voor en bereid tot deelname	175	5419(53)	7959(59)		73	3005	2761		69	2057	1681		33	357	263	
2. Geschikt voor, doch niet bereid tot deelname 2)	62	2280(22)	1473(19)		24	1221	838		24	820	560		14	239	75	
3. Ondernemer niet geschikt 2)	5	197(2)	126(2)		2	101	62		2	71	57		1	25	7	
4. Om administratieve redenen niet geschikt 2)	3	84(1)	28 ~		-	-	-		1	64	16		2	20	12	
5. Meer dan één registratienummer 2)	12	230(2)	234(3)		1	34	55		8	175	152		3	21	27	
6. Bedrijf is verkocht (niet toegevoegd aan bestaand bedrijf 2)	2	37(1)	11 ~		-	-	-		-	-	-		2	37	11	
Sub-totaal	259	8247(81)	6577(83)		100	4361	3716		104	3187	2466		55	699	395	
7. Toeleveringsbedrijf van plant of stekmateriaal	12	274(3)	376(5)		4	100	204		6	141	161		2	33	11	
8. Bedrijven met een tuincentrum	16	313(3)	126(1)		-	-	-		3	105	49		13	208	77	
9. Bedrijven met te veel handel	13	266(3)	226(3)		-	-	-		6	176	147		7	90	79	
10. De omvang v.d. bedrijven is te klein	3	152(1)	38(~)		2	126	30		-	-	-		1	26	8	
11. Gemengd met andere takken van bedrijf of beroep	15	488(5)	304(4)		3	135	105		7	242	174		5	111	25	
12. Bedrijven worden onteigend of opgeheven	7	342(3)	219(3)		5	300	200		1	35	12		1	7	7	
13. Bedrijf is verkocht (wel toegevoegd aan een bestaand bedrijf)	4	107(1)	88(1)		1	20	31		3	87	57		-	-	-	
14. Overige redenen	1	7(~)	5(~)		-	-	-		-	-	-		1	7	5	
Totaal	330	10196(100)	7959(100)		115	5042	4286		130	3973	3066		85	1181	607	

1) Van de sbe in glas.

2) De oppervlaktegegevens hebben betrekking op de 84 vervangende bedrijven die in het onderzoek zijn betrokken.

22 Tabel 2.4 Vergelijking van de 62 steekproefbedrijven (na aggregatie), die voor deelname aan het onderzoek hebben geweigerd, met de te onderzoeken populatie.

Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan tuinbouwgewassen onder glas	Aantal bedrijven van de steekproef			Aantal bedrijven			Totale oppervlakte glas (in ha)			
	totaal	w.v. weigeraars	kolom 2 in % van 1	van de populatie	die weigerden 1)	kolom 5 in % van 4	van de populatie	van de weigerden 2)	kolom 8 in % van 7	
waarvan 50% e.m. van de sbe v.d. glassector betrekking heeft op:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
- groenten of snijbloemen bedrijven in het ZHG										
70 - 340 sbe	56	13	23	2589	626	24	1880	451	24	
340 - 600 sbe	35	6	17	1172	201	17	1414	262	19	
600 en meer sbe	32	3	9	472	44	9	1045	95	9	
bedrijven in Overig Nederland										
70 - 160 sbe	25	9	36	1741	627	36	546	191	35	
160 - 340 sbe	52	10	19	2186	411	19	1351	258	19	
340 en meer sbe	45	7	16	855	132	15	1180	141	12	
- potplanten en overige glasbedrijven										
70 - 340 sbe	26	6	23	647	148	23	162	27	17	
340 - 600 sbe	21	6	29	264	77	29	139	35	25	
600 en meer sbe	38	2	5	270	14	5	324	13	4	
Totaal	330	62	19	10196	2280	22	8041	1473	18	
Waarvan bedrijven met:										
70 - 340 sbe	159	38	24	7163	1812	25	3939	927	24	
340 en meer sbe	171	24	14	3033	468	15	4102	546	13	

1) Na aggregatie van de steekproef.

Tabel 2.5 Steekproefpercentages met betrekking tot het aantal bedrijven, het aantal sbe en de totale glasoppervlakte (gegevens van de gerealiseerde steekproef in % van de te onderzoeken populatie)

Bedrijven met 60% en meer van de sbe aan tuinbouwgewassen onder glas	Aantal bedrijven Gerealiseerde steekproef in % van de populatie	Aantal sbe	Totale glasopp. in % van de populatie
waarvan 50% e.m. v.d. sbe van de glassector betrekking heeft op:			
- groenten			
bedrijven in het Zuidhollands Glasdistrict			
70 - 340 sbe	2,0	2,0	2,0
340 - 600 sbe	2,9	2,9	2,9
600 en meer sbe	6,5	6,7	6,6
bedrijven in Overig Nederland			
70 - 160 sbe	1,3	1,4	1,5
160 - 340 sbe	2,0	2,0	1,9
340 en meer sbe	5,2	4,9	5,1
- snijbloemen			
bedrijven in het Zuidhollands Glasdistrict			
70 - 340 sbe	2,6	2,6	2,6
340 - 600 sbe	3,0	3,1	3,1
600 en meer sbe	6,9	7,0	6,8
bedrijven in Overig Nederland			
70 - 160 sbe	1,6	1,6	1,5
160 - 340 sbe	2,9	2,9	2,7
340 en meer sbe	5,3	5,4	5,0
- potplanten			
70 - 340 sbe	4,1	4,0	4,1
340 - 600 sbe	7,8	7,7	7,3
600 en meer sbe	14,1	14,4	13,5
Overige glasbedrijven			
70 - 340 sbe	3,9	4,1	4,1
340 - 600 sbe	9,5	8,2	6,7
600 en meer sbe	12,5	12,6	19,1

Tabel 2.6 Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef (na aggregatie)

	Populatie	Gereali- seerde steekproef (na aggregatie)	Kolom 2 in % van kolom 1
Kolom	1	2	3
50% e.m. van de sbe in glas aan:			
- groenten			
aantal bedrijven	5.042	5.042	100,0
aantal sbe (x 100)	13.628	13.654	100,2
totale opp. glas (in ha)	4.272	4.286	100,3
opp. groente onder glas (in ha)	4.062	4.126	101,6
waarvan tomaten (in ha)	2.081	2.220	106,7
waarvan komkommers (in ha)	711	758	106,6
waarvan overige groente (in ha)	1.270	1.148	90,4
- snijbloemen			
aantal bedrijven	3.973	3.973	100,0
aantal sbe (x 100)	14.274	14.382	100,8
totale opp. glas (in ha)	3.144	3.066	97,5
opp. snijbloemen onder glas (in ha)	2.655	2.550	96,1
waarvan rozen (in ha)	746	713	95,6
waarvan anjers (in ha)	438	385	87,9
waarvan chrysanten (in ha)	457	465	101,8
waarvan freesia's (in ha)	339	324	95,6
waarvan gerbera's (in ha)	220	220	100,0
waarvan overige snijbloemen (in ha)	455	443	97,4
- potplanten en overige glasbedrijven			
aantal bedrijven	1.181	1.181	100,0
aantal sbe (x 100)	5.274	5.309	100,7
totale opp. glas (in ha)	625	607	97,1
opp. planten (in ha)	469	477	101,7
Totaal			
aantal bedrijven	10.196	10.196	100,0
aantal sbe (x 100)	33.176	33.345	100,5
totale oppervlakte glas (in ha)	8.041	7.959	99,0

Bijlage A. Bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas

Provincies en IJsselmeerpolders	Aantal bedrijven	%	Totale opp. glas (in ha)	%
Groningen	204	1,3	70	0,8
Friesland	153	1,0	54	0,6
Drenthe	163	1,0	108	1,2
Overijssel Excl. N.O.P.)	228	1,4	47	0,5
Gelderland	1.703	10,8	456	5,2
Utrecht	422	2,7	201	2,3
Noord-Holland	2.125	13,5	897	10,2
Zuid-Holland	7.873	49,9	5.528	63,1
Zeeland	201	1,3	65	0,8
Noord-Brabant	1.356	8,6	637	7,3
Limburg	1.281	8,1	645	7,4
IJsselmeerpolders	63	0,4	52	0,6
Totaal Nederland	15.772	100,0	8.760 1)	100,0

1) In deze oppervlakte is 100 ha platglas begrepen.

Bron: CBS Landbouwtelling 1980 (exclusief bedrijven met minder dan 10 sbe)

Bijlage B 1 Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
Groenteteelt onder glas in het Zuidhollands Glasdistrict
60% en meer glastuinbouw (op basis van sbe) en 50% van de sbe in glas aan glasgroente

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven			Aantal sbe			Tot. opp.glas (in are)			W.v.glasgroente (in are)		
	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie
70 - 340	1789	35	2,0	408709	8014	2,0	137671	2717	2,0	134090	2717	2,0
340 - 600	548	16	2,9	235537	6900	2,9	77804	2241	2,9	75909	2169	2,9
600 en meer	169	11	6,5	157178	10454	6,7	45221	2974	6,6	37265	2608	7,0
Totaal	2506	62	2,5	801424	25368	-	260696	7932	-	247264	7494	-

Bijlage B 2 Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
Groenteteelt onder glas in Overig Nederland
60% en meer giastuinbouw (op basis van sbe) en 50% van de sbe in glas aan glasgroente

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven		Aantal sbe		Tot. opp.glas (in are)		W.v.glasgroente (in are)					
	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie				
70 - 160	1040	14	1,3	120752	1649	1,4	35879	523	1,5	35034	507	1,4
160 - 340	1205	24	2,0	276917	5562	2,0	83691	1628	1,9	82157	1628	2,0
340 en meer	291	15	5,2	163752	8099	4,9	46889	2408	5,1	41765	2061	4,9
Totaal	2536	53	2,1	561421	15310	-	166459	4559	-	158956	4196	-

Bijlage C 1 Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
 Snijbloemen onder glas in het Zuidhollands Glasdistrict
 60% en meer glastuinbouw (op basis van sbe) en 50% van de sbe in glas aan snijbloemen

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven		Aantal sbe	Tot. opp.glas (in are)		W.v. snijbloemen (in are)					
	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie		Popu- latie	Steek- proef in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef in % van populatie				
70 - 340	800	21	2,6	197660	5200	2,6	1326	50317	41512	1066	2,6
340 - 600	624	19	3,0	271191	8288	3,1	1943	63573	55813	1933	3,5
600 en meer	303	21	6,9	281967	19697	7,0	4030	59298	47173	2919	6,2
Totaal	1727	61	3,5	750818	33185	-	7299	173188	144498	5918	-

Bijlage C 2 Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
 Snijbloemen onder glas in Overig Nederland
 60% en meer glastuinbouw (op basis van sbe) en 50% van de sbe in glas aan snijbloemen

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven		Aantal sbe		Tot. opp.glas (in are)		W.v.snijbl.o.gl. (in are)	
	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef
70 - 160	701	11	1,6	82180	1297	1,6	18669	286
160 - 340	981	28	2,9	232545	6662	2,9	51393	1408
340 en meer	564	30	5,3	361898	19542	5,4	71125	3537
Totaal	2246	69	3,1	676623	27501	-	141187	5231
						-	120977	4191
						-		

20 Bijlage D Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
 Potplantenteelt onder glas in Nederland
 60% en meer glastuinbouw (op basis van sbe) en 50% van de sbe in glas aan potplanten

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven			Aantal sbe			Tot. opp.glas (in are)			W.v.potplanten (in are)		
	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	in % van populatie
70 - 340	468	19	4,1	90425	3648	4,0	10165	415	4,1	8475	333	3,9
340 - 600	243	19	7,8	110982	8590	7,7	12472	905	7,3	10631	845	7,9
600 en meer	262	37	14,1	279681	40246	14,4	31255	4216	13,5	27336	4007	14,7
Totaal	973	75	7,7	481088	52484	-	53892	5536	-	46442	5185	-

Bijlage E Vergelijking van de te onderzoeken populatie met de gerealiseerde steekproef
 Overige glasbedrijven in Nederland
 60% en meer glastuinbouw (op basis van sbe) en minder dan 50% van de sbe in glas aan
 resp. groenten, snijbloemen of potplanten

Bedrijfs- grootte- klasse (in sbe)	Aantal bedrijven			Aantal sbe		Totale oppervl. glas (in are)	
	Popu- latie	Steek- proef	Steekproef in % van populatie	Popu- latie	Steek- proef	Popu- latie	Steekproef in % van populatie
70 - 340	179	7	3,9	29836	1212	6086	248 4,1
340 - 600	21	2	9,5	8681	716	1458	97 6,7
600 en meer	8	1	12,5	7749	974	1101	210 19,1
Totaal	208	10	4,8	46266	2902	8645	555 -